

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties (BZK)
Mw. mr. drs. H.G.J. Bruins Slot
Postbus 20011
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Datum
20 maart 2023
Kenmerk
TLD/U202300209
Telefoon
06 13783981
Bijlage(n)
-

Onderwerp

Internetconsultatie Wet op de politieke partijen

Geachte mevrouw Bruins-Slot,

De VNG heeft reikhalzend uitgezien naar het wetsvoorstel *Wet op de Politieke Partijen*. We herkennen de intentie om een gelijk speelveld te creëren voor lokale politieke partijen en de onafhankelijke positie van lokale politieke partijen te vergroten. De afgelopen jaren heeft de VNG zich maximaal ingezet om in dat kader de positie van lokale politieke partijen te versterken. Goed functionerende politieke partijen zijn van wezensbelang voor een krachtige, goed functionerende en transparante lokale democratie.

Structurele subsidie

Hoewel we blij zijn met dit wetsvoorstel waarin er voor het eerst aandacht is voor decentrale politieke partijen, is datgene wat er voor deze partijen wordt geregeld mager.

Allereerst is financiering van de subsidiemogelijkheid voor decentrale politieke partijen niet structureel, maar slechts voor drie jaar geregeld. Dit is uitermate teleurstellend. Het kan niet zo zijn dat na drie jaar de lokale politieke partijen weer met lege handen staan. Er dient een goede en structurele financiering bij dit wetsvoorstel te komen; alleen dan kan er van een gelijk speelveld worden gesproken. Wij zijn er dan ook een voorstander van dat de regeling voor subsidie aan decentrale partijen niet in een AMvB wordt opgenomen maar in de Wpp zelf.

Subsidiebedrag

Wat betreft de hoogte van het subsidiebedrag en de verdeling daarvan willen wij het volgende opmerken. De VNG heeft altijd uitgedragen¹ dat er een basisbedrag dient te komen voor lokale politieke partijen (van 1500 euro per jaar) en daarnaast een vast bedrag per zetel voor alle partijen vertegenwoordigd in een decentraal bestuursorgaan (1000 euro per jaar). Bedragen waarmee ook een kleine partij iets kan inkopen of organiseren. Daarnaast pleiten wij voor een basisbedrag voor lokale politieke partijen omdat deze geen steun en voordeel ondervinden vanuit een landelijk georganiseerde voorzieningen zoals een wetenschappelijk bureau of partijbureau. Wij vinden vaste bedragen waarbij geen criteria als bijvoorbeeld ledenaantallen of aantal inwoners een rol spelen belangrijk omdat het voor alle decentrale partijen daarmee duidelijk is op welk bedrag zij recht hebben.

In het wetsvoorstel zien wij van deze uitgangspunten niets terug. Wel wordt er gewerkt met een vast bedrag per zetel van 250 euro, wat voor een kleine (eenmans-)fractie weinig mogelijkheden biedt, en een variabel deel wat nog nader ingevuld wordt. Hoe dit laatste gebeurt, is onduidelijk. Wij vragen de minister om kritisch te kijken naar dit onderdeel en dit aan te passen. Het moet voor decentrale politieke partijen helder zijn welk subsidiebedrag zij ontvangen en dit bedrag moet dusdanig zijn dat ook een kleine partij dit nuttig kan besteden.

Neveninstellingen

Een ander belangrijk punt om een gelijk speelveld te creëren betreft de financiële ondersteuning van organisaties die decentrale politieke partijen faciliteren. Landelijke partijen hebben de mogelijkheid om een neveninstelling aan te wijzen. Het ligt niet voor de hand dat lokale politieke partijen een eigen neveninstelling zoals een wetenschappelijke organisatie of een opleidingsbureau oprichten. Het is natuurlijk wel mogelijk dat een aantal decentrale partijen samen een neveninstelling aanwijzen, mits deze mogelijkheid in de wet wordt opgenomen en deze neveninstelling ook in aanmerking komt voor subsidie.

Er is op dit punt nu niets in de wet opgenomen. Terwijl er al wel enkele organisaties zijn die zich richten op lokale politieke partijen om deze te ondersteunen. Voorbeelden zijn het Kennispunt lokale politieke partijen en de Vereniging voor plaatselijke politieke groeperingen (VPPG). Er moet een structurele financiële voorziening komen in de Wpp voor decentrale neveninstellingen en de mogelijkheid dat decentrale partijen samen dit soort organisaties aanwijzen. Het is teleurstellend dat er voor slechts drie jaar een bescheiden bedrag is vrijgemaakt voor het Kennispunt lokale politieke partijen.

¹ Advies van het Expertiseteam lokale politieke partijen aan het bestuur van de VNG, april 2020. Gelijke monniken, gelijke kappen : Weg met het onderscheid tussen lokale en landelijke politieke partijen.

Autoriteit

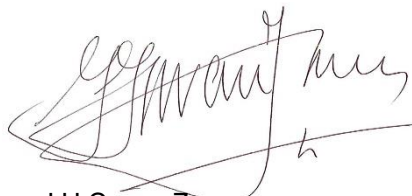
Wij zijn blij dat er een Autoriteit Wet op de politieke partijen wordt ingesteld. Eén centrale onafhankelijke organisatie die het subsidieproces voor alle politieke partijen uitvoert en die toezicht houdt is een goede ontwikkeling. In het wetsvoorstel wordt gesproken over de mogelijkheid om standaardformulieren vast te stellen. Dit kan een voor (lokale) politieke partijen, die voor het eerst subsidie gaan aanvragen, een prettig hulpmiddel zijn. Wij vertrouwen erop dat deze Autoriteit ook heldere informatie verschaft over deze, soms wat lastig te lezen, wet.

Transparantie

Door de Wpp dienen lokale politieke partijen transparant te zijn over de door hen ontvangen donaties. Wij zijn het daar mee eens, maar vinden verantwoording afleggen over alle giften die hoger zijn dan € 50,- te hoge administratieve lasten met zich meebrengen. Dit vergt veel administratie voor de lokale politieke partijen en staat niet in verhouding tot het te ontvangen bedrag.

Samenvattend, de VNG verwelkomt de Wet op de politieke partijen als een positieve ontwikkeling richting een gelijk speelveld voor alle politieke partijen, maar ziet nog een paar noodzakelijke aanvullingen om te kunnen spreken van "gelijke monniken, gelijke kappen". Wij worden graag betrokken bij de verdere uitwerking van deze wet en de AMvB.

met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'J.H.C. van Zanen', written over a horizontal line.

mr J.H.C. van Zanen
voorzitter